

škoda znaša čez 100 K. Čedni gospodek je po beginil.

Umrl je v Slov. Bistrici ključavnica g. Karl Schon. Bil je vedno zvesti naprednjak in splošno priljubljen. Lahka mu bodi zemljica!

Obesil se je v Crešnjevcu pri Radgoni vičar Jos. Rober. Vzrok samomora je bila bojažen pred kaznijo. Rober je bil namreč obdolžen tativne.

Pazite na deco! V Slovenski Bistrici se je igrala 5-letna Angela Schwarz z nožem. Pri temu se je otrok tako težko na očesu ranil, da so jo morali v bolnišnico v Gradec odpeljati.

Iz Koroškega.

Volilci! Deželnozborske volitve so pred vratmi. Ne pustite se zapeljati in volite ednoglasno napredne kandidate. Le-ti hočejo sporazumno z Nemci pa metno gospodarsko delo izvršiti! Prvaki pa hočejo nemir in sovraščto, oni hočejo edino politiko. Vsakdo, kdor hoče zboljšanje gospodarskega položaja na Koroškem, naj se udeleži volitve in naj voli z naprednjaki. Nikdo naj ne ostane doma! Nikdo naj dovoli, da bi politikujoci farji komandirali, kdo da naj se voli! Vsi na delo!

Lješe pri Prevaljah. Piše se nam: Zadnjo poročilo, katero je prinesel list „Štajerc“, je nas knape prav zveselilo. Povedal si nam od fehtarije. Nekoliko hočem jaz danes govoriti o tej zadevi. Ko se je naša farna cerkev čisto novo sezidala, se je nabrala strašanska sveta denarja za to popravo. Na vrh tega se je tudi kuril novi glavni oltar, novi križov pot, znotrajna cerkev se je slikala, in slikale so se podobe na altarje za postni čas. Tudi za te naprave so darovali farani zopet strašanske svete. Ni se vprašalo, kaj si in kdo si, al si socialni-demokrat, ali si Nemec, in kakoršnega mišljenja si. Denar se je pobiral med nami, več si dal, več se je vzel. Reklo se je nam, vpisano bo v tvojo knjigo. Kje pa je tista knjiga, v farovžu, tam smo zapisani knapi kakšni brezverci smo a fajmošter pa niso ločili naše krone od drugih. Seveda pri kronah ni določbe, pri kronah ni nobene meje. Prav radovedni smo že dolgo časa, koliko je stala vsa ta cerkevna naprava, tega računa še nismo slišali. Vemo le edino to, da so se strašanske kupe denarja nabrale. Napravili so se tudi novi sedeži v cerkvi. Prejem teh sedežev prvih vrst smo plačovali po 10, 5 in 3 gold. in za sedež pa šen en gold. ali 2 kroni zdaj na leto. Za vse te sedeže mislim da se dobri na eno leto 800—1000 kron. Reklo se je, ko bodo sedeži pri mizarju plačani bo se znižala najemnina. To se še do zdaj ni zgodilo. Več kot deset let že traja plačilo po dve kroni in vendar še ni ta žakel poln. Koliko so pa stali ti sedeži, gospod fajmošter? Po našem računu bi mogli biti ti sedeži že iz srebra. Res kako se je slišalo povedal je vam gospod fajmošter en kmet v obraz v priči več ljudstva, ni konca in kraja tej fehtariji, to je en žakl brez podna. In vi na to niste nič rekli, povedal je vam resnico. Kje so tisti časi, ko smo sedeli v cerkvi za deset krajcarjev? A to so bili sedeži čedni, zdaj pa ko plačujemo po dve kroni, so pa sedeži v časih tako nemarni, da bi dobro bilo, da bi mi plačevalci seboj prinesli metlo in vodo, in sami očedili sedeže. Svetujemo vam, gospod fajmošter, namesto da vaša kaplana po naših bajtah hodita in agitirata in nesramno postopata, naročite njima, da vzameta metlo v roke, da očedita naše plačane sedeže, očedita naj pa tudi blato pred svojimi durmi. Prihodnjič več o tem.

Shodi v Rožni dolini. Preteklo nedeljo vršili so se trije shodi v Rožni dolini. Žalibog da je pričelo zopet snežiti in da je vsled tega velikanski sneg onemogočil večjo udeležbo. Vkljub temu so bili vsi shodi dobro obiskani in so končali s polnim uspehom. Prvi shod se je vršil v nedeljo dopoldne ob 10. uri v Spodnjem Ljublj. Govorila sta poslanec Kirchner (nemško) in urednik Linhart (slovensko). Kirchnerjevo poročilo je bilo stvarno in resno. Vsakdo je imel vtiš, da je ta poslanec mož, kateremu se gre edino za gospodarski razvoj dežele. Zato je shod tudi ednoglasno in z velikim navdušenjem sprejel njegovo kandidaturo. Vsi udeleženci so se zavezali, da bodejo z vsemi močmi zanj delovali. — Drugi shod se je vršil popoldne ob 3. uri v občini Kirschenteuer. Bil je zelo dobro obis-

kan. V daljšem govoru raztolmačil je urednik Linhart namene napredne stranke in gospodarsko delo, ki se je izvršilo v deželnem zboru koroškem. Ojstro je govornik razkrinkal hinsko delovanje prvakov in priporočal geslo: „Koroška Korošcem!“ Tudi tukaj je bila kandidatura naprednih kandidatov ednoglasno in z velikim navdušenjem sprejeta. Ljudstvo se je pač že povsod naveličalo prvaških obljub in praznih besed in noče več svoje moči žrtvovati za kranjske hujškače. — Tretji shod pa se je vršil ob 4. uri v „Kanonenhofu“ pri Viktringu. Shod je bil izvrstno obiskan in po večini od dobrih, vplivnih kmetov. Govorili so poslanec Kirchner, urednik Linhart in urednik Lackner. Vsem govornikom se je burno odobravalo. Tudi na tem shodu se je proglašilo naprednjake za kandidate. Upajmo, da bodejo shodi rodili obilo uspeha! Napredni, pametni volilci, ki nočete politične in narodnostne gonje temveč edino zboljšanje gospodarske bodočnosti, rešite čast Koroške in volete vse napredno!

Politika in deželni zbor. Mislimo, da so vsi ljudje, kateri se s trdim delom služijo svoj kruh, že davno siti avstrijske nesrečne politike. Kmetu, obrtniku in delavcu je dajala ta politika doslej vedno le kamenje na mesto kruha. Zato smo jo vse do grla siti. Ali nekateri ljudje živijo od te politike. Le-ti se zanjo zanimajo in jo pospešujejo ter razširjajo. To so zlasti slovenski prvaki, ki še nikdar niso niti prsta ganili za gospodarsko zboljšanje koroškega ljudstva. Ti ljudje hočejo nesrečno politiko vpeljati in vtihotapiti tudi v deželni zbor. Oni hočejo, da bi se deželne deparanje porabljalo za slovenske stranične napise. Oni hočejo, da bi se deželni poslanci brigali za kranjsko politiko in ne za gospodarsko delo. Tega pa mi ne smemo pripustiti! Doslej je bil koroški deželni zbor vedno in naprednih rokah in je tudi vedno storil vse, kar je bilo mogoče, da zboljša gospodarski položaj. Ni ga na Avstrijskem deželnem zboru, ki bi toliko gospodarsko koristnega za deželo storil kakor koroški. To je resnica, ki jo ne more prikriti nobena prvaška laž. Zato je pa tudi koroška dežela skoraj brez dolga, medtem ko ima rečimo Kranjska dolga čez ušesa. Prvaki pa hočejo, da bi Korošci plačevali kranjske dolgove. Zato volimo vse napredne može!

Proč z deželnimi izdajalcji! Pred par leti še je vladal na Koroškem mir. Slovenci so živeli mirno poleg Nemcev in eden drugemu so pomagali ter se podpirali. Ali prišli so iz Kranjskega privandranji hujškači. In pričela se je strastna gonja, ki se jo vodi od strani prvakov z vsemi, tudi najgršimi sredstvi. Na Koroškem so se pojavili nakrat odrešeniki, tužnega Kortana, — ljudje, katere se doslej ni poznalo in ki so imeli doslej od koroškega ljudstva edino dobiček. Prišel je orglar Grafenauer, prišel je kranjski dohtar Brejc, prišel monsignore Podgorc e tutti quanti. In vili so ter vprijejo še danes, da hočejo koroško ljudstvo „rešiti“. Kako, na kakšni način hočejo izvršiti to „rešitev“? Slovenski voditelji hočejo raztrgati Koroško. Kos Koroške dežele hočejo odtrgati in združiti s Kranjsko, s Hrvatsko in z drugimi deželami. Tako počenjanje je naravnost proti naši avstrijski ustavi in je torej veleizdajalstvo. Kdo hoče Avstrijo razbiti, ta je veleizdalac. Koroško ljudstvo, ali bodeš dovolilo, da se razbije tvojo deželo, lepo tvojo domovino? Ali hočeš, da prideš pod kranjsko komando? Ne in stokrat ne. Koroška dežela mora ostati Korošcem! Pošten gospodar oskrbuje sam svojo hišo in zato bodejo tudi Korošci brez kranjskih hujškačev oskrbeli svoj dom. Zato pa — volete vse pravi Korošci nadan deželnozborske volitve edino napredne kandidate!

Grafenauer sedi v državnem zboru v enem klubu z ljubljanskim županom Hribarem, ki je pred par meseci potoval po Rusku in se zavzemal za panslavizem. Grafenauer sedi v enem klubu z kranjskimi poslanci, kateri hočejo svoji bankerotni deželi na naše troške pomagati. Grafenauer je v prijateljski zvezi s češkimi radikalci Kloufač, Fresl itd., kateri stojijo zaradi veleizdaje v sodniški preiskavi. Grafenauer ni neodvisni poslanec, temveč se mora vedno in povsod

pokoriti kranjskim željam . . . Ali naj moža volimo? Kranjci naj ga le volijo, kaznaniti da pa si bodejo izvolili svoje napredne poslavščine.

Žitaravas. Naši klerikale napenjajo moči, da bi zmagali ob prihodnjih deželnih volitvah. Brusijo pete, da bi dobili Razen na svoje limanice. Zlasti črnosukne postal zelo živahen. Šaljivi ljudje trdijo, da ter še ne utegne se do sitega najesti in da sedaj Županski rabi za svoje posvetne namene in se s zlasti na ženske, češ, da naj one uplivajo svoje može v korist klerikalne volitve. Tavarstvu, ilen shod so imeli črnahu dne 14. řečenku, Čečkarila sta takaj znani orglar Grafenauer, Ellersdorfer, oba po svojem rodu pristna Orglarski meh in mlinarska malha, to pač fleten koncertček. Shod se je vršil v črnom Mörtl-nu, seveda pri zaprtih vratah nahu s svojimi znameni lažmi se bojejajo na skrivnem kalijo vodo in farboj. Shoda pa se so vdeležili kaj taki, katerih § 6, ni več pomagati. Pametnejši ljudje klerikalne stranke so se izogibali shoda, menda razda tam, kjer igrajo prvo vlogo politiku hovni, se ne gre za gospodarski napredek. V boli glavah. Prav tako. Kmetje naj si sami podanjam in naj pustijo duhovna pri strani, tam, kjer način za prijetje posel. Kajti, ko bi hotela duhovščina dodanjem magati kmetu, bi to mogla najbolje teda aznanih je vzdihoval kmet pod jarmom silnega tlačiva je Imela je tedaj v rokah vso moč tudi načina za prijetno vlado. Malenkost bi bilo tedaj, tda osvoboditi revnega kmeta. Da pa tega nihano, da rila, kaže, da ni bila in nikoli ne bode kmalu prodaja prijatelj. Duhovščina hoče dobiti zopet posebno vlado v svoje roke in v ta namen se prijetje ljudem, da bi glasovali za njeno. To je pa tako, tda, kakov bi si izvolilo tele samo svojej ostrosti in sarja. Zatorej možje, ohranite si svobodo, kdo so vam priborili vaši očetje se svojo krovijo likansko se pregradi zoper se in svoje oči volite z farji in tako prodaste svojo visnost. Volite torej možje, ki smo ga izbrali iz vaših vrst, neodvisnega, vrlega kmeta. Ferja ali pa srbskega prijatelja Grafenauerja. Poglej Vaše geslo naj bodo: „V boju za našega kmeta Jakoba Rösch na dan 29. marca!“ daje kol

Po svetu.

600 porok na en dan. Na pustno se je pustilo v 77. farnih cerkvah na 500 parov poročiti. Poleg tega se je vršilo 100 zlatih in srebrnih porok. V cerkvah se je po 10 parov nakrat poročilo, duhovniki niso imeli dovolj časa.

Velikanska povodenj je prizadela vas pri Nazaretu. Vas je popolnoma uničena. 150 oseb je našlo smrt v valovih.

Velikanski vihar je uničil mesto v Arkansusu ki je štelo okroglo 6.000 prebivalcev. Zdaj ni niti ene hiše več cele. Vihar sledil požar in plamena so uničila več adno dreje vihar pustil. Kakšnih 40 oseb je izekdaj, n svoje življenje.

Razigrani ministrski klobuk. Češko-radvanje, umajator Sunčehas v Kolincu je pri nekem agitatoru prinesel ministrski klobuk iz papirja, gima pa t trigal v vrgel pod noge bivšemu ministru Fortu. Zato je bil vročekrveni Čeh na 3 dneva p pora obsojen.

Rudarska smrt. V jami Reinosa (Španija) so se vneli strupeni plini. Doslej se je potrebovalo 4 mrtve in 11 težko ranjenih rudarjev iz jih je

Naznanilo o napravi in rabi domače pijače z ozirin na novi vinski zakon. V paragrafih 2.—11. je določeno, kako morajo vinogradniki in drugi pridelovati. Kaj ter prodajalci vina postopati, da ne pridejo do postava v navskrije. Posebno važna sta parage le v 8. in 9., obsegajoča napravo in prodajo, oziroma. Kdor pa petjota in druge domače pijače.

Glasom § 9. nov. vinsk. zakona ter glasovitosti, člen III., mora vsakdo, ki je napravil a posajenih petjot ali tropinščinico bodisi brez dodatku pri

z dodatkom cukra, samo za domačo porabo, to naznaniti do 31. januarja pristojnemu županstvu, navedsi množino narejene pijače in število družinskih oseb, ki pridejo pri porabi te pijače v poštev.

Razen tega je na doličnem sodu, kjer je tako pijača, napraviti neizbrisno znamenje križa (X) ter še napisati doličnemu kraju običajno ime takih pijač.

Zupančica morajo napraviti posebne izkaze o naznanih posestnikih ter natančno izpolnjene izkaze predložiti do 15. februarja pristojnemu glavarstvu, da se pošte prepis kletarskemu nadzorniku, ki potem zvršuje nadaljnjo kontrolo.

Kdor opusti tako naznano ali vedoma načelo poroča, zapade občutni kazni in sicer do 200 K denarne kazni ali do 14 dni zapora. Enaki kazni zapade vsak pridelovalec in prodajalec vina, ki nima v svojih kleteh vidno obesenega vinskega zakona. Kdor pa prodaja petjot ali tropinško sploh in se ne ravna po predpisih §§ 6, 7, in 8. novega vinskega zakona, se kaznuje z denarno globo 10 do 100 K ali z zaporom treh dni do treh mesecev, ali pa z obema kaznima obenem.

V boljše pojasnilo bodi še povedano, da velja to le za pijačo, ki je bila napravljene z dodanjem vode in cukra ali tudi brez cukra. Pijača napravljena iz gnilega ali drugega grozdja z dodanjem ali brez dodatka cukra, ni na tako naznanih navezana, istotako ne jabolčnik. Kaznivo je pa prodajanje s cukrom zboljšanega vina za pristno vino. Prodajati se pač sme, toda kot tako, t. j. le kot vino in če se je prej naznano, da je poslajeno. Strogo prepovedana pa je prodaja z jabolčnikom pomešanega vina.

Ker se nadziranje po državnih kletarskih nadzornikih že povsod izvršuje, naj vsakdo spoluje te predpise, da se izogne nepotrebnim sitostim in kaznim.

Po „Kmetovalcu“ Fr. Gombač.

Osnazite sadno drevje!

Res študno je, da se večina naših kmetovalcev še za vsako drugo poljko rastlino nekaj pobriga, a za sadno drevje bore malo ali prav nič. Poglejmo le na pr. koliko si vsak posamezen kmetovalec prizadeva pri trti, da bi dobil od nje kolikor mogoče veliko zrelega in okusnega grozdja. Na mrazu in burji vihti pozimi močan in težak kramp ali pikon, da zemlji osredje globoko prerahlja, pazi da trto pravilno vradi, pravočasno in pravilno obreže, očisti, priveže, poškropi, požvepla itd. Pa tudi pri vseh drugih poljskih rastlinah poskrbi, da se jim ne bo godila kaka krivica. — Sedaj pa poglejmo, kako se oskrbuje sadno drevje. Če se je že kolikor pravilno vsadiло to je vse in zmeni se dalje zanj malokateri. Redki ga v mladosti obrežejo, mu gnoji, ga osnaži in pomladi. Če počasniš našega kmetovalca, zakaj sadno drevje tako zanemarja, dobiš navadno ta odgovor:

Zato ker ni današnji nič več s sadnjerejo. Sadno drevje noče prav rasti, kakor je rastlo nekdaj, noče več tako rodit, kakor je rodilo nekdaj in če že kaj obrodi, je vse piškavo, grintavo, umazano ali celo na drevesu gnije. Naše sadje, razen zgodnjih hrušk, breskev in češenj, nima pa tudi nikake prave cene. Vrh vsega tega redim s sadnimi drevesi le škodljiv mrčes. Včasih me pogradi jeza, da bi vzel sekiro in vse posekal ali potolažim se nato in mislim si, no pustim ga še to leto, morda ravno letos obrodi. — Dragi! ko bi le nekoliko pomislil in se spomnil o tej prilici pregorova: „Kdor nič ne da, naj tudi ničesar ne pričakuje“, bi gotovo nehal tarhati. Vsega se zla sam kriv.

Poglejmo nekoliko po svetu. Kake lepe novice dobre za sadje po drugih deželah, pa le radi tega, ker umno sadjarijo. Tam, kjer se bavijo že od nekdaj z umno sadjerejo videl boš dandanašnji blagostanje. Za sadje skupijo, ker postaja od leta do leta dražje, vedno več in več. Kaj naj bi počeli, če se obnesejo drugi poljski pridelki slab in bi sadja ne bilo? Oziriva se le nekoliko na Češko, Tirolsko in drugam. Koliko tisočakov dobe te dežele za svoje sadje, ki ga posiljajo od tam v daljne kraje. Sicer ne bom zanikal, da ni tudi v naši deželi nasajen mnogo sadnih dreves in da se ne dobri pri nas za zgodnje sadje dokaj tisočakov,

ali koliko več in lepšega sadja bi se lahko še pridelalo, ko bi se sadno drevje pravilno oskrbovalo.

Da se pridelava veliko, lepega in debelega sadja, ni toraj dovolj, da se vsadi sadno drevje samo pravilno in vzame le vrste, kojim se zemlja in podnebje prilegata, ampak mora se sadno drevje tudi pravilno oskrbovati. Sadno drevje oskrbovati pa se pravi v mladosti obrezovati ga, mu gnojiti in ga snažiti, ter po potrebi tudi pomladiti. O vsem prej navedenem se je že mnogo pisalo, a še dandanes zapazimo prav pogostoma, da se sadna drevesa ne snažijo, zato naj danes vnovič opozorim na to opravilo.

Ljudski pregorov pravi: „Snaga je Bogu in ljudem draga“. Če toraj razumen gospodar pov sod gleda na red in snago, moral bi gledati na nju tudi pri sadnem drevju, saj je tudi ono plodonosna poljska in vrtna rastlina. Kaj se pravi sadno drevje osnažiti? Sadno drevje osnažiti se pravi odstraniti z istega vse ono, kar mu je v škodo. V škodo pa so mu pregoste, suhe in polomljene veje, one mladike ki rasto iz debla, korenin in po debelejših vejah ali takozvani vodeni poganjki, lesna goba, stara lubad, mah, lišaji in mrčesja gnezda in zalega.

Vzemi toraj drevesne škarje ali one, ki se rabijo za obrezovanje trt, škarje, ki se nataknijo na dolg drog, drevesno žagico, strgljivo in lestvo in hajd na delo, kakor hitro mraz ponehuje.

Če vidiš, da so veje pregoste, ali je drevo pognovalo več mladike, nego jih zamore poštene prerediti ter obrodit dovolj primerno debelega sadja, odstrani ali odreži jih. Kajti čim več lesu ima sadno drevje, toljikaj prej začne hirati, roditi droben, neznaten sad in če že cvete močno, obrodi potem le malo in malovrednega sadja, to pa radi tega, ker mu odtegnejo hrano preoblike veje in mladike. Poglej te trtorejca, kako skribi da ne pusti tri preveč lesa. Marsikateri kmetovalci misli še dandanes, da bo imel škodo, ako vejo odreže, ker bi mu morda ista obrodila, ako bi jo pustil na drevesu. Veruj, da temu ni tako in zadovolji se rajši z manjšo množino sadja, a to naj bo debele in okusno.

Odreži tudi vse suhe, bolehave in prelomljene veje, kakor tudi take, ki se med seboj krizajo in druga ob drugo drgnejo. V suhih vejah se redi le mrčes, posebno pa lubadari, bolehave in polomljene veje so pa drevesu le v kvar, ker se zgublja v njih sok po nepotrebnem; veje, ki se med seboj drgnejo, pa vsled tega zbole, vse skupaj pa preprečijo, da ne more v krono drevesa zrak in svetloba. Pri koščičastem sadju, včasih tudi pri hruškah, zapaziš, da so mladike tako na gostem, kakor bi bile po drevesu privezane metle iz brezovih šib. Tudi te treba odstraniti.

Če je veja debela, odžagaj jo z drevesno žagico, nato pa rano pogradi z ostrim nožem in namaži z mrizo tekočim cepilnim voskom. Ran, ki si jih napravil pri odrezovanju s škarjami, ni treba zamazati, take se kmalo zacelijo. Obreži do zdravega lesa tudi vse stare rane in bolna mesta in zamazi jih z ilovico, koji si primešal nekoliko karama. Ko imaš odrezati vejo ali mladiko docela, pazi da jo odrežeš na takozvani vejni prstan ali lubadin kolobar, ki se nahaja tam, kjer prehaja deblo v vejo. Nikar ne reži toraj preveč v živo, a tudi rogovile ali štorja ne smesi pustiti, kajti oboje je napačno. V prvem slučaju se rana ne more zlahka zaceliti, v drugem pa jame štor in obenem tudi deblo gniti. Če je kaka veja prelomljena, odžagaj jo bližu vejnega prstana kake druge zdrave veje, ki poganjajo iz korenin po deblu in iz debelejših vej.

Ko si ga tako osnažil, čaka te še drugo delo pri drevesu. Po deblu in debelejših vejah te čaka še staro lubad, mah, lišaji, goba, po vrhih pa ptičji lim, razen mrčes in goseničja zaleda. Vzemi toraj stare vreče ali rjuhe, razgrni jih pod drevesom ter ostrgaj z drevesno strgljivo vso staro lubad, mah in lišaje. Vse to drevesa močno škoduje, ker ne more zrak do lubadi in preoblika mokrota iz drevesa, pod to nesnago pa je skrit tudi razen škodljiv mrčes. Pazi pa, da lubadi preveč ne raniš.

Tu pa tam zagledaš po vejah starih zanemarjenih dreves neke temnozelene metle, katerih posamezne veje imajo na gornjem koncu po 2 nasproti si stoječa lističa. Te metle so neka rastlinska zajedalka, katera se živi od

drevesnega soka in njene korenine segajo v les vej. Ta zajedalka se zove ptičji lim, ker se izdeluje iz nje ptičji lim. Ker obrodi seme, katero ptičji prav radi zdro, zato ga lahko zanesejo ptiči z bolnih na druga zdrava drevesa. Če raste po tanjših vejah, naj se ista kar odreže, ako raste pa na debelejših vejah, naj se izreže tako globoko, da se ga izruje s koreninami vred kakor kurje oko.

Marsikader rasto po sadnem drevju tudi lesne ali kresilne gobe. Nasele se posebno rade na ranah koščičastega sadnega drevja. Zato se priporoča, da se veče rane, ki so nastale z odrezavanjem vej ali kako drugače, najpoprej pogradi z nožem, nato pomaže najpoprej z rastopino vitrijola in še le na to rana zamaže z drugim drevesnim mazilom. Tudi kresilno gobo se mora izrezati do živega in rano skrbno zamažati.

Poglej dobro tudi v vrhe. Meseca julija namreč je posedal po drevju nek bel in črno progast metulj, takozani glogov belin in položil svoja jajčeca na listje. Vsak metulj oziroma samica zalede kakih 300 jajčec. Avgusta meseca izlezejo iz jajčec gosenice, katere objedajo listje in se pred zimo po kakih 6—10 zaprede skupaj v list z neko pajčevinasto mrežo. Aprila meseca izlezejo iz mreže in nadaljujejo z objedanjem. Ako pogledaš letos na sadna drevesa, zapaziš že od daleč po vrhih bele mešičke. V teh belih zapredkih ali mešičkih tiči skrit drug soyražnik sadnih dreves ali gosenice takozvane zlatoritke. Samica tega metulja, ki je popolnoma bele barve, ima na zadku poleg belih dlanek zlatorumen čopič in zove se zato zlatoritka. Samica položi jajčeca meseca avgusta na listje sadnih dreves v kupčeku in prevleče jih potem po vrhu v volno, ki jo ima na zadku. Iz jajčec se izvale v kratkem goseničice, ki se drže v kupčekih. Do jeseni požro nekaj listov, sicer pa ne napravijo v istem letu posebne škode. Preden listje odpade, se goseničice zapredijo v precej trden bel ovoj, ki prezimijo. Ko nastopi spomladi toplo vreme in so sadna drevesa ozelenela, prično s svojim škodljivim delom in objedo drevo do golega.

Vzemi toraj škarje, ki so nataknjene na drog, odreži z istimi vse take zapredke, poberi jih s tal, deni na kup in sežgi. Ako jih s škarjami ne moreš doseči, vzemi drevesno plamenico ali bakljo. Vzemi kos platna od kake stare vreče, zvij jo v klobaso, prevezti tu pa tam z vrvico in namoči jo potem v ſleplo, katero si raztopil v kaki stari kozici nad ſrjavico in pusti potem, da se ſleplo ohladi in strdi. Bakljo pritrdi potem na dolg drog, užgi jo in osmodi s plamenom iste ne le prej omenjena goseničja gnezda, ampak tudi suho sadje, ki je slučajno obviselo na sadnem drevju. V slednjem se nahajajo namreč glivice, ki povzročajo razne bolezni na sadju.

Pred kakim poldrugim mesecem sem čital v nekem tukajšnjem političnem časniku, da se opozarja občinstvo, naj poskrbi da se poberejo in pokončajo do konca januarja vsi zapredki ali beli mešički, ki se nahajajo na posameznih borovcih in gozdu, ker drugače se izvrši to na njihove stroške po drugih osebah. Ker je bilo lani mnogo in je letos še več takih mešičkov po sadnih drevesih, zdi se mi primum, opozoriti mimogrede na zakon, ticoč se zatiranja škodljivega mrčesa na poljskih rastlinah. Državni zakon od 30. aprila 1870 pravi med drugim tole: „Vsi posestniki, uživalci, najemniki so dolžni do konca marca vsakega leta, ali če občinski predstojnik dovoli odlog, do konca meseca aprila očistiti svoja sadna ali lepotična drevesa, svoje grme, svoje lesene plete in hišne stene v vrtih in vinogradih, na poljih in travnikih zaprednih gosenic, žužkovih zaled in mešičkov ter pobrana goseničja gnezda sežgati ali kako drugače ponkončati itd.“

Nato spravi vse, kar je padlo med streganjem z drevesa, na kup in sežgi, deblo in debelejše veje pa namaži potem z apnenim deležem, da pomoriš še ostali mah in lišaje in zapreš izhod mrčesu, ki se nahaja še v razploklih. Za mazanje delba in debelejših vej naj se rabi navadno omelo za beljenje sten, tanjše veje in one, ki ni mogoče zlepa do njih, poškropaj se če le mogoče s škropilnico za trte. Poseljno tam, kjer prehaja deblo v vejo in veja v drugo, naj se dobro namaže z apnenim beležem, ker tam se navadno nahaja razna mrčes in njegova zaleda. Po takem mazanju postane lubad